

LA SEXTA PARTIDA.

sit retractui ex legis dispositione, quia res est de genere seu avolengo.

Quid autem si Princeps dedit licentiam alienandi ex majoria pro parte filiae, et tamen pater non dedit filiam, sed in suis usus expendit; an poterit successor majoriae petere res alienatas? Videtur, quod sic; ex dicto Bartoli per textum ibi in l. *is qui, §. ei quae, D. de legat. præst.* vide tamen que dixi in l. 24. tit. 3. Part. 5. adde etiam l. *si operarum judicio, D. de oper. libert.* juncta glossa ibi in verbo danda, vers. *sed quare in certa*; unde idem esset, si vendor prestat non consumpsit, unde pecunia illa convertetur in utilitatem majoriae. Item si alienatio fuit causa voluntaria, non tenebit alienatio, ex quo Princeps minori in tali casu facultatem non dedisset, seu non ita de facili, cap. *postulasti*, et cap. *super litteris, de script.*

Sed pone, quod minor sine facultate vendidit et sine solemnitatem, postea facta mentione atatis et majoriae impetravit a Princeps confirmationem venditionis? Videtur quod sufficiat, quia auctoritas Princeps supplet omnem solemnitatem requisitam in alienatione; textus, et ibi Joan. de Plat. in l. *si qui hæreditatis, C. de vendend. rebus civit.* lib. 11. Item etio ista materia vide, quod dixi in l. 10. tit. 26. Partit. 4. in gloss. magna, in vers. *sed an pretium.*

Sed pone, quod pater habebat facultatem vendendi majoriam novam, et tollendi et mutandi antiquam, qui fecit novam majoriam in filium, cui veniebat antiqua majoria, ponens in nova aliqua bona antiqua majoriae, omittens alia de quibus non fecit mentionem; posuit tamen in nova majoria alia bona propria æquivalente his, quæ omisit ex antiqua majoriae; an videatur ex hoc vigore facultati extraxisse bona, quæ sic omisit ex antiqua majoriae, ut illa dividantur inter hæredes? Et videtur, quod per hoc videatur extraxisse, argumento l. *maritus C. de procurator.* cum concordantibus, de quibus ibi in glossa: et quia non est verisimile disponeat gravare voluisse hæredes duplice ouere, l. *Titio, cum testamento, §. qui invita filia, D. de legat.* 2. et Glossa ibi in verbo non est verisimile, que ponderat verba textus, quod non est intentio multiplicanda dotis, quando obdotem relinquit; cum ergo hic nomine majoriae relinquit, non videatur velle facere duas majorias, et facit textus in ratione sui in l. *licet, D. de legal.* 1. et l. *cum alimenta, §. fin. D. de alim. et cibar. legat.* In contrarium tamen facit textus in l. *Aurelius, §. testator, D. de liberatione legat.* ubi non videtur recessum in codicillis à dispositione testamenti, quando non ponuntur in codicillis verba restrictiva: sed die quod ideo id ibi statuitur, quia fuit positum verbum *hoc amplius unde fuerunt necessaria verba restrictiva* Confer etiam ad hoc, quod cum præcesserit licentia tollendi antiquam majoriam, actus sequens interpretabitur ex licentia præcedenti, l. *quædam mulier, D. de rei vendic.* et quod notat Bald. l. *quædam mulier, D. de rei vendic.* et quod notat Bald. in cap. *unic. quid juris, si post alien. feudi vassal.* ibi 2. notab. in vers. *profecto.*

Item pone, quod Rex concessit patri facultatem permundandi aliquam rem majoriae, an si pater non fuit usus facultate, transeat ad filium? Et videtur, quod non, per textum in l. *apud Julianum, §. si quis alicui D. de legat.* 1. et l. 27. tit. 9. Partit. 6. et videtur de hoc bonus textus in l. *sicut, §. fin. D. quib. mod. pignus, vel hypot. solv.* quod limita, et intellige, nisi talis facultas fuerit concessa propter utilitatem majoriae, ut notat Bald. in §. *marchio, vers. pone concessum est per privilegium, de his qui feud. dare pos.* Adverte etiam, quod quando licentia datur ad vendendum bona aliqua majoriae, ita ut alia loco illorum subrogentur, bona taliter subrogata sequuntur naturam et qualitates primorum: vide bonum textum in l. *generali, §. hæredes, D. de usufruc. legat.* et ibi Bart.

Inventum est, quod istæ licentiae, quæ dantur a Princeps ad alienandas res majoriae, intelligi debent dummodo alienetur bona fide et sine fraudæ majoriae, ex notatis per Bart. in l. *alio, D. de alim. et cibar. legat.* bonus textus in l. 1. §. penult. et l. *si libertus, D. si quid in fraud. patron.*

Quid autem si habeat licentiam vendendi rem ex majoriae, et sic generaliter; iste vero habeat duas majorias, unam ex parte patris, aliam ex parte matris, vendidit rem ex majoriae matris, tanquam si esset majoria patris; an tenebit venditio? Et videtur, quod sic, ut notat Glossa et ibi Bart. et Platea in l. 1. C. *ne fiscus rem, quam vendid. evinc.* lib. 10. Contrarium tamen esset, si licentia fuerat specialis ad rem ex majoriae matris, si vendidisset rem ex majoriae patris ut vult ibi latea in eo, quod dicit de re, quæ erat alterius ecclesie, cuius rector non consensit, et additio Bald. in dict. l. 1. et in cap. 4. *de his qui feud. dare poss.* col. 1. vers. *sed nunquid superior.*

Quid si minor 23. annis impetravit licentiam regiam ad vendendum rem majoriae, vendidit, et tradidit, et postea in integrum restitutus est adversus venditionem, et rehabuit rem; an reincidat in majoriae? Dic, quod sic, l. 2. §. *interdum,* et ibi Bart. ad fin. D. *de vulgar. et pupill.* l. 1. §. *si quis adita, D. ad Tertul.*

TITULO XI. LEY VI.

Sed an sit causa justa concedendi facultatem ad alienationem bonorum majoriae, quando res majoriae sunt in partibus remotis à domicilio possessoris majoriae? Et videtur, quod sic, per textum in authentic. *de ecclesiast.* tit. capit. 12. vers. *si autem annale legatum, collat. 9. et volunt Bald. in l. voluntas, C. de fideicom.* in lectura antiqua, refert Jason. in l. *filiusfamilias, §. Divi,* in repet. num. 81. *de legat.* 1. ubi hoc limitat.

Quid autem si quis haberet majoriam cum licentia Principis factam, et cum tali vinculo, et conditione, quod etsi possessor talis majoriae committeret crimen etiam læsa majestatis, bona majoriae non confiscarentur, et majoria transeat in sequentem vocatum, qui postea ex facultate regia extraxit aliquia ex bonis majoriae, et eadem facultate fecit de talibus bonis aliam majoriam in aliis et alios, qui non vocabantur per majoriam antiquam sub aliquibus pactis, et conditionibus; et signanter inter cetera, quod si possessor talis novæ majoriae committeret crimen læsa majestatis, bona majoriae perderet, neque ulterius in tali casu dispositus in quem transiret; modo vero aliquis qui possidebat talem novam majoriam, commisit crimen læsa majestatis, et sic perdidit illa bona; an confiscantur Regi, vel redire debeant in primam majoriam, dubium est notabile, et videtur, quod non confiscetur, sed redeant ad primam majoriam, per id quod in fortioribus terminis notat Bald. in cap. *studisti, de offic. legat.* versic. *pone Papa,* ubi ponit questionem in haec verba: *pone, Papa concessit mihi quoddam castrum sub quibusdam conditionibus, quibus non servatis castrum debet reverti ad Papam;* deinde concessit mihi civitatem, sub qua est illud castrum cum omnibus castris suis; deinde ego feci contra dictas conditiones: *Papa dicit castrum ad se reversum, ego dico ad me pertinere, tanquam partem civitatis districtualem, seu subjacentem, D. de judic.* l. *insulæ, quæritur quid juris?* Respondeo, quod perdidit uno capite speciali, recupero ex generali, quia Papa me loco sui posuit quad civitatem et districtum; unde acquiri per universitatem, quod perdo inspecta specie, argumento D. *de acquir. rerum domin.* l. *quædam, et D. de serv. urb. prædior.* l. *si domus,* cum aliis: neque obstat, quod species derogat generi, quia verum est, quando genus venit ampliatively, ut notatur in l. *quæsum, §. penult. D. de fundo instruct.* Modo quæro, quid in diversi personis, si castrum erat concessum Titio, nunc secundum consuetudinem Hispania intelligatur, ut veniat de filio majori in majorem, prohibito facta de non alienando non dicetur nullum præceptum: probat etiam ista l. quod si majoria fiat in descendentes, et prohibito alienationis facta sit tantum primo vocato, quod extendatur talis prohibito ad secundum, et ceteros descendentes vocatos; videatur enim prohibito esse realis, non personalis, juxta id quod notat Bart. in l. 3. §. *opus novum, ad finem, D. de nov. oper. nuntiat.* et tangit Bald. in §. *rursus, col. 1. vers. quid de prohibitionibus, de controv. investit.*

(5) *E a sus herederos.* Hoc dicit, ne alias præceptum prohibitionis alienationis dicatur nudum, ut in l. 44. tit. 3. et ibi dixi, 3. Partit. et facit hæc lex ad questionem majoricatus simpliciter facti, quia cum secundum consuetudinem Hispania intelligatur, ut veniat de filio majori in majorem, prohibito facta de non alienando non dicetur nullum præceptum: probat etiam ista l. quod si majoria fiat in descendentes, et prohibito alienationis facta sit tantum primo vocato, quod extendatur talis prohibito ad secundum, et ceteros descendentes vocatos; videatur enim prohibito esse realis, non personalis, juxta id quod notat Bart. in l. 3. §. *opus novum, ad finem, D. de nov. oper. nuntiat.* et tangit Bald. in §. *rursus, col. 1. vers. quid de prohibitionibus, de controv. investit.*

(6) *Legitima parte.* Addit. l. *scimus,* in princ. C. *de inoffic. testam.* ibi: *nulla Falcidia interveniente.*

(7) *De dote.* Addit. l. *cum dotem, D. ad leg. Falcid.* et Glossa in l. *in testamento, C. eod.*

(8) *Afforrar sus sieruos.* Papinianus, §. *sed an libertates, D. de inoffic. testam.* et Glossa in dict. l. *in testamento.*

(9) *Complidamente.* Addit. authentic. *sed cum testator, C. eod.* et nota istam legem Partitarum, quæ benè declarat istum casum, et plenius quām habetur in dict. authentic. et in corpore unde sumitur, et limita et intellige ut per Bart. et Doctor. in l. *si ex pluribus, D. eod.* quando scilicet plures res sub nomine collectivo essent legatae, nam et si una ex dictis rebus fuisse sponte soluta, Falcidia posset detrahi de aliis, quia tunc est unum tantum legatum, quando vero sunt plura legata, et solvatur unum, procedit ista lex. Limita etiam istam legem, quando hæres solvisset integrè uni legatario cum protestatione, quod non intendit sibi præjudicare quoad alios, quia tunc sibi non præjudicat, secundum Jacob. de Raven. et Alberic. in dict. authentic. *sed cum testator,* quia isto casu lex ista non loquitur; in duobus tamen simpliciter solvendo uni, videtur etiam consentire de solvendo aliis etiam integraliter, secundum Cyn. in dict. authentic. *sed cum testator,* quest. 6. et ibi etiam Salicet. post dictum Jacob. de Raven. et Glossa in dict. authentic. *sed cum testator.*

(10) *Cuydando.* Secus ergo si solveret per errorem, et non agnitis prius viribus patrimonii, ut in l. *quod de bonis, §. non idcirco, D. eod.* et l. *non dubium, C. de testam.* et l. *error, C. eod.*

LA SEXTA PARTIDA.

LEY VII.—Como los herederos pueden sacar la Falcidia, si fizieren el inuentario.

Todos los herederos que son establecidos por los testadores, pueden sacar Falcidia, segun que diximos en las leyes ante desta. E esto se deue entender, si fizieren primeramente el inuentario, que deue ser fecho, segund que diximos en el titulo (a), de como pueden auer consejo los herederos, si tomaran la heredad, o non. E si por auentura el inuentario non quiescen fecho, estoncse non podrian sacar Falcidia (1). Fueras ende, si los herederos fuessen de los que descienden, o suben por la linea derecha de los fazedores de los testamentos. Ca estos atales deuen auer la su parte legitima (2), por debdo que han en los bienes del padre naturalmente; mas los otros herederos han la Falcidia por otorgamiento de ley. E porende, pues que estos atales non guardan la ley, deuen porende perder aquello que deuan auer por otorgamiento della.

(a) Es el titulo 6.º de esta Partida.

LEX VII.—Hæres non faciens inventarium in forma juris, privatur Falcidia, non tamen legitima debita jure naturæ; quia cum Falcidia sit beneficium legis, auferunt in legem committendi. Hoc dicit.

(1) *Falcidia.* Adde l. fin. §. si verò postquam, C. de jur. deliber. et l. 10. tit. 6. suprà ead. Part.

(2) *Legitima.* Approbat opinionem Gloss. in l. fin. §. penult. in glo s. fin. ad fin. C. de jur. deliber. et Gloss. in authentic. hoc amplius, C. de fideicom. super verbo *naturale*, et Gloss. in authentic. sed cum testator, in verbo *excedant*, C. ad leg. *Falcid.* sed quæ erit utilitas in hoc, cum filius non conficiens inventarium, etiam de suo proprio tenetur solida præstare legata, ut in l. 10. tit. 6. suprà ead. Part. responde, ut per Bart. in dict. authentic. sed cum testator, in vers. *quaro utrum per non confectionem.* Quid autem in Trebellianica, an privetur filius hæres vel alius hæres, si non faciat inventarium? Vide quæ dixi in dict. l. 10. in gloss. fin. et per Decium latè consil. 236. incipit, non parva difficultas, in 5. dub.

LEY VIII.—Como, aquel que es establecido por heredero, si es rogado que de la herencia a otri, puede sacar della la quarta parte, a que dizen en latin, Trebellianica.

Trebellianica dizen en latin la quarta parte, que el heredero deue auer de los bienes de la herencia (1) en que es establecido, quando es rogado del testador, que de, o entregue despues la herencia a otri. Pero deue contar en esta su parte (2) las cosas que el fazedor del testamento le mando, si las ouyo. E aun dezimos, que los frutos (3) que tomo de tal herencia de mientra que la ouyo, si fueren tantos, que montaren tanto quanto podria valer la quarta parte que el deue auer, estoncse non deue tomar (4) ninguna cosa de la heredad; ante la deue dar libre, e quita, a aquel a quien le rogaron que la dijesse. E si por auentura tanto non valiesen los frutos que el saco ende, contando ante lo que el rescibio de los, sobre esto deuese entregar de los bienes de la herencia, hasta que aya la quarta parte. E si mas montaren los frutos, que lo que el deue auer por razon desta quarta parte, estoncse dezimos, que si el testador le señalo dia a que rindiesse la heredad, e a quel plazo la entrega a aquel a quien la deua entregar, que auer deue todos los frutos, por la quarta parte que deua auer, quantoquier que valan mas. E si non le señalaron dia cierto, a que diesse la heredad, e aquel que la

deua auer fuese negligente (5) en demandarla, sabiendo; estoncse dezimos, que este que era tenedor de la heredad, aura los frutos della, e non los contara en la su quarta parte. Mas si este atal fuese rebelde de dar la heredad, o lo metiesse por alongamiento maliciosamente: estoncse, quantoquier que valan mas los frutos, que el esquilmo de la su parte que deue auer (6), sera tenudo de los dar al otro con la heredad. E lo que diximos en esta ley en razon de los frutos, que deuen ser contados en la quarta parte, segun que es sobredicho, ha logar, quando el heredero, a quien ruega que de la heredad a otri, non es de los hijos del testador (7). Ca si dellos fuese, estoncse los frutos que esquilmasse este hijo del fazedor del testamento, mientra que tuiesse la heredad en su poder, non seran contados en la su parte legitima (8); ante dezimos, que esta parte deue ser sacada enteramente de los bienes de la herencia, e non de los frutos della, maguer el testador (9) lo quiesce mandado de otra guisa. Pero lo que diximos desta quarta parte en esta ley, se deue entender desta guisa, que el heredero la deue auer, quando entra la heredad de su grado, sin constreñimiento ninguno que el Juez le fizesse. Mas si es rebelde (10), non la queriendo entrar, e lo ouiesse a fazer por premia (a), e mandamiento del Juez, estoncse non sacara la quarta parte sobredicha. Ante dezimos, que es tenudo de dar, e de entregar la heredad, con los frutos della, a aquel que le rogo, o mando el testador, que la diesse. Otrosi dezimos, que el es siempre tenudo de pagar su parte (11) de las debidas (12) que deuiesse el testador, quanto le copiessse a pagar por razon desta quarta parte.

(a) Véase nuestra nota á la L. 14, tit. 5 de esta Partida.

LEX VIII.—Non detrahit hæres quartam per Trebellianum, quando judicis mandato, et coactus addit: et computat hæres fructus, quos percipit judicio testatoris, in hac quarta; item et pælegata: nec restitut fructus, si plus quarta ascendunt, perceptos negligentia fideicommissarii non petentis; sed post tempus quo hæres debet restituere, malitiosè perceptos tenetur restituere: et pro ista quarta Trebellianica tenetur hæres pro oneribus hæreditariis: in quarta autem jure naturæ debita non computantur fructus percepti. Hoc dicit.

(1) *De los bienes de la herencia.* Adverte ad hoc verbum, nam ex eo decidi videtur quæsto, de qua per Oldrald. consil. 148. incipit, *factus late est*, au Trebellianica deducatur etiam habito respectu ad legata relicta, vel tantum de eo, quod superest hæredi, deductis legatis? Nam per istam legem videtur, quod tantum deducatur de ea hæreditate, in quia est institutus, et quam rogatus est restituere fideicommissario universalis, et idem videtur voluisse Azo C. ad Trebell. in summa, col. pen. versic. *quarto retento*, cum dicit, quod hæres possit detrahere quartam Trebellianicam de universitate, quam hæres rogatus est restituere, et maximè attento communis stilo testamentorum, cum factis legalis, dicitur: *in ceteris vero bonis, legatis solitis, instituo tales hæredem*, et cum legata non subjacent restitutioni, neque per consequens subjacerent debent retentioni quarta Trebellianica. Oldraldus tamen obi suprà consuluit contrarium, imo quod detrahatur tam de legatis relictis, quam de toto alio universalis, per l. 1. §. Julianus, cum glossa ibi, et l. Marcellus, §. Pomponius scribit, D. ad Trebell. et C. eod. l. fin. in fin. et cap. Raynulius, de testam. et subdit notabiliter, quod illa verba usitata, *in ceteris bonis instituo tales hæredem*, non repugnant, quin institutio facta videatur ex universo, et quod modus sic loquendi apud testatoris irrepsit, ut cetera præter legata velint apud hæredem irrevocabiliter remanere; legata vero capi, sed restitui, l. penes te, D. de verbis signific. Tu vero in ista quæstione dic, ut per Angelum,

TITULO XII.

quem ibi sequitur Alexand. in dict. §. *idem Pomponius*, et tetigi in l. 6. in gloss. 3. suprà, eod. licet Angelus nullam de istis dictis Oldraldi, neque etiam Alexander faciunt mentionem. Nota etiam unum quod Baldus dicit mirabile in rubric. C. de revocand. his que in fraud. credit. alienata sunt, ad fin. quod in casu quo quis est institutus non contemplatione sua, sed fideicommissarii, quod tunc non detrahet quartam Trebellianicam, per textum singularem, et ibi Cyn. in l. in fideicommissi, §. cum Polidius, D. de ususfructu, ubi etiam videbis per Alexand. in addition. ad Bart. Dicit etiam Bald. in dict. rubric. ad fin. quod ubicumque quis tenetur restituere hæreditatem ex contractu, nihil detrahit, allegat. *quidam cum filium, D. de hæred. inst.* Et adverte, quod regulariter extra certos casus, de quibus per Bald. in l. *jubemus*, in princ. C. ad Trebell. non potest hæres sumere istam quartam in una re, vel rebus per eum electis; et beneficium deducendi istam quartam transit ad hæredem, l. *quamquam*, C. ad leg. *Falcid.* Et an testator possit prohibere Trebellianica detractionem, dixi in l. 6. suprà, eod. ubi communiter teneri dixi, quod sic. Quod an procedat etiam in liberis primi gradus de restituendo gravatis, est inter scribentes maxima concertatio: et quod non possit pater prohiberi etiam in his possit, cuius opinionem etiam tenuit Cyn. in dict. l. *jubemus*, et istam opinionem dicit communem Paulus à Monte Pico in l. in quartam, col. 117. D. ad leg. *Falcid.* prout late tradit Didacus à Covarruv. in relect. cap. *Raynulius*, de testam. §. 2. sil. 81. et consil. 218. Jason. in l. Marcellus, num. 53. D. ad Trebell. Ludovicus tamen Romanus singularit. 192. tenet contrarium, imo quod prohiberi etiam in his possit, cuius opinionem etiam tenuit Cyn. in dict. l. *jubemus*, et istam opinionem dicit communem Paulus à Monte Pico in l. in quartam, col. 117. D. ad leg. *Falcid.* Et an testator possit prohibere Trebellianica detractionem, tenet Bart. et Salic. per textum ibi in dict. l. *jubemus*, C. ad Trebell. et idem tenet Decius consil. 81. et consil. 218. Jason. in l. Marcellus, num. 53. D. ad Trebell.

Ludovicus tamen Romanus singularit. 192. tenet contrarium, imo quod prohiberi etiam in his possit, cuius opinionem etiam tenuit Cyn. in dict. l. *jubemus*, et istam opinionem dicit communem Paulus à Monte Pico in l. in quartam, col. 117. D. ad leg. *Falcid.* prout late tradit Didacus à Covarruv. in relect. cap. *Raynulius*, de testam. §. 2. sil. 81. et consil. 218. Jason. in l. Marcellus, num. 53. D. ad Trebell.

(2) *Contar en esta su parte.* Adde l. in quartam, D. ad leg. *Falcid.*

et nota quod portio hæreditaria donationis, qua morte confirmatur, in Trebellianica imputatur. l. *filium quem habentem, C. famili. ericis.* secundum unam lecturam, de qua per Bald. ibi, 8. col. Item etiam computatur datum causa conditionis implendæ, vide ibidem, et l. *cum pater.* in princ. D. de legat. 2.

(3) *Los frutos.* Concordat cum l. in fideicommissaria, et cum l. mulier, §. si hæres, et l. ita tamen, §. hæres ex asse, D. ad Trebell et vide Gloss. in dict. l. in fideicommissaria. Quid autem si testator jussit restituere retenta quarta, an tunc fructus computantur in quartam? Vide per Alexandr. post Raphael. in dict. l. in fideicommissaria, ubi Alexand. col. 5. quod tunc non computantur; quod est benè notandum.

(4) *Non deue tomar.* Non ergo posset hæres dicere, volo fructus restituere, et quartam in aliis rebus hæreditarii habere, ut hic patet: cuius contrarium dicebat Raphael relatus ab Alexandr. in dict. l. in fideicommissaria, ubi Alexander tenet contra eum, post. Imol. in dict. §. si hæres, et opinio Imole, et Alexand. approbatur hic.

(5) *Fueras negligente.* Quid si non fuit negligens, quia forte erat absens, Bart. et Doctores communiter in dict. l. in fideicommissaria, tenent tunc etiam fructus cedere lucro cohæredis, qui non fuit in morsa.

(6) *De la su parte que deue haber.* Et sic fructus, quos percipit ultra quartam, restitutus; reliqui computantur in quartam. Quid tamen si fideicommissarius dicat in tali casu, quando hæredis mora intervenit, quod vult, quod fructus post moram percepti sibi restituantur, et quod hæres habeat quartam de aliis rebus hæreditariis; an sit audiendum? Videtur, quod non, ex quo lex ista vult, quod fructus intra quartam computantur in ea: quod planè procedit volente fideicommissario, seu non contradicente; eo autem invito non exprimit ista lex: unde satis videtur æquum, quod fideicommissario in hoc succurratur, ne alias dicamus esse in potestate hæredis per culpam et moram suam habere sibi quartam in talibus fructibus invito fideicommissario, cum non sit in potestate hæredis, in qua re velit deducere quartam, sed judicis arbitrio committitur, Bart. et alii in l. in quartam, D. ad leg. *Falcid.* et quod fideicommissarius in hoc sit audiendum, tenet Joann. de Imol. et Alexand. post. Jacob. de Raven. in dict. l. in fideicommissaria.

(7) *Fijos del testador.* Concordat cum l. *jubemus*, C. ad Trebell. et procedit in liberis primi gradus tantum ut hic; et ibi. Et nota ex generalitate hujus legis inferri, quod hic disponitur procedere, sive filii graventur restituere aliis liberis, sive extraneo, licet Cyn. Alber. Fulg. Corneus in dict. l. *jubemus*, Alexandr. in dict. l. in fideicom-

TITULO XII.

DE LOS ESCRITOS QUE FAZEN LOS OMES A SUS FINAMIENTOS, A QUE LLAMAN EN LATÍN CODICILLOS.

Codicillos dizen en latin, vna manera de escritos pequeños, que fazen los omes despues que han hecho sus testamentos, para crescer, o menguar, o mudar alguna de las mandas, que auian fechas en ellos. Onde, pues que en los titulos ante deste fablamos de los Testamentos, que son mayores escrituras que los omes fazen por razon de sus finamientos. Otrosi, de todas las cosas que pueden ser puestas, e fechas en ellos. Queremos aqui decir, destas escrituras sobredichas. E mostraremos,